

KÜLTÜRPAK ÇALIŞTAYI SONUÇ RAPORU

Mayıs / 2018

KÜLTÜRPAK ÇALIŞTAYI

NASIL BİR KÜLTÜRPAK İSTİYORUZ?

Çalıştayımızda herkesin fikrini yansıtabilmek adına gerçekleştirdiğimiz anketimize katılımınızı bekliyoruz! Anketimize Kültürpark Platformu facebook sayfasından ulaşabilirsiniz.

26 MAYIS 2018 09:30

İZMİR MİMARLIK MERKEZİ

İÇERİK

KÜLTÜRPARK ÇALIŞTAYI.....	3
ÇALIŞTAY ÇAĞRI METNİ	4
ÇALIŞTAY PROGRAMI	5
ATÖLYE KONULARI, AMAÇ VE HEDEFLERİ.....	6
ÇALIŞTAY SONUÇLARI.....	9
EKLER.....	15
KATILIMCI LİSTESİ	15
FOTOĞRAFLAR.....	19

KÜLTÜRPAK ÇALIŞTAYI

İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin 2016 yılında, 1 No.lu Kültür Varlıkları Koruma Kurulu'na sunduğu İzmir Kültürpark Projesi'ne karşı itiraz ve önerilerimiz ile başlayan mücadelemizi, Kültürpark'ın tarihi, kültürel ve doğal değerleri ile korunması, yaşatılması ve kullanılması adına belirlediğimiz temel ilkeler çerçevesinde, **Kültürpark Platformu** olarak iki yıldır sürdürüyoruz.

Sürecin başından beri İzmir'de yaşayanlar olarak, kent için büyük öneme sahip Kültürpark'ın geleceğine yönelik tüm kararlarda "sürecin öznesi", "konunun takipçisi" olacağımızı vurguladık

İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin 2016 yılında Kültür Varlıkları 1 No.lu Koruma Kurulu'na sunduğu Kültürpark Revizyon Projesi, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından "Kültürpark'ın Koruma Amaçlı İmar Planı olmadan projenin onaya sunulması yanlış olduğu" için reddedilmişti. Bu ret kararının gerekçesini platform olarak çeşitli alanlarda çok kez dile getirmiş olmamıza karşın, Büyükşehir Belediye yönetimi bu konuda ısrarından vazgeçmemişti.

İzmir'de yaklaşık 90 yıllık geçmişiyile, 1991 yılında Doğal Sit ve 1992 yılında Tarihi Sit Alanı ilan edilmiş tarihi, doğal ve kültürel değerleriyle Kültürpark'ın korunmasının önemli bir aracı olan Koruma Amaçlı İmar Planı yapılması gerekliliği bir kez daha ortaya çıkmıştı.

Bu kapsamda Kültürpark Platformu olarak Koruma Amaçlı İmar Planına yönelik taleplerimizi daha sağlam temeller üzerine oturtup, tartışarak oluşturabilmek adına "**Nasıl Bir Kültürpark İstiyoruz?**" başlığı ile organize ettiğimiz Kültürpark Çalıştayı Orman Mühendisi, Peyzaj Mimarı, Şehir Plancısı, Mimar, kamu yönetimi, siyaset bilimi ve hukuk bölümlerinden 12 akademisyen, sanatçı İzmir Büyükşehir ve Konak Belediyesi'nden temsilcilerinin de içinde bulunduğu Meslek Odaları ve çeşitli Demokratik Kitle örgütü temsilcilerinden oluşan 73 katılımcı ile 26 Mayıs 2018 Cumartesi günü gerçekleştirildi.

Çalıştay atölyeleri için belirlenen beş başlıkta:

- Kültürpark'ın tarihi ve kültürel değerleri,
- Bitki dokusu (flora) ve hayvan varlığının (fauna) korunup, geliştirilmesi,
- Kültürpark'ın içinde yer almayan ancak fiziksel, tarihsel, toplumsal ve kültürel yönden çevresi ile olan etkileşimi,
- Kültürpark'ın kültürel, tarihi ve doğal değerlerinin korunarak mevcut ve yeni oluşturulacak fonksiyonları,
- Kültürpark'ın Kamusal bir Alan Olarak Yönetimine yönelik politika ve öneriler belirlendi.

Atölyeler sonucunda Kültürpark'ın geleceği için genel tespitler belirlenmiş; politikalar ve öneriler geliştirilmiştir.

ÇALIŞTAY ÇAĞRI METNİ

İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin 2016 yılında, İzmir 1 Nolu Kültür Varlıkları Koruma Kurulu'na sunduğu İzmir Kültürpark Projesi'ne karşı itiraz ve önerilerimiz ile başlayan, yaklaşık iki yıldır Kültürpark'ın tarihi, kültürel ve doğal değerleri ile korunması, yaşatılması ve kullanılması adına belirlediğimiz temel ilkeler çerçevesinde, Kültürpark Platformu olarak mücadelemizi gerçekleştiriyoruz. Bu süreçte çeşitli eylemliliklerle çoğalıp, büyüdük ve gerek Kültürpark'ta gerekse kamuoyunda var olmaya çalıştık.

İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin sunduğu projeyi, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın Kültürpark'ın Koruma Amaçlı İmar Planı olmadan projenin onaya sunulmasının yanlış olduğu nedeniyle onaylamaması sonucunda Kültürpark için bir Koruma Amaçlı İmar Planı yapılması gerekliliği gündeme gelmiştir.

Bu kapsamda sürecin başından beri İzmir'de yaşayanlar olarak İzmir için önemli bir öneme sahip Kültürpark'ın geleceğine yönelik alınacak tüm kararlarda sürecin öznesi olacağımızı her platformda belirttik ve konunun takipçisi olmaya çalıştık. Geline bu süreçte doğan bir ihtiyaç doğrultusunda 'Nasıl bir kültürpark istiyoruz' temasıyla, belirlenen alt başlıklar çerçevesinde, konunun uzmanları ve çeşitli sivil toplum örgütlerinin temsilcilerinin katılacağı Kültürpark Çalıştayı'nı 26 Mayıs 2018 tarihinde gerçekleştireceğimizi kamuoyuna duyuruyoruz.

Bu çalıştayda, İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından hazırlanacak "Kültürpark Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı" yapım sürecinde, Kültürpark ve kent belleğini oluşturan tarihi ve kültürel değerlerinin, bitki dokusu (flora) ve hayvan varlığının (fauna) korunup, geliştirilmesi, Kültürpark'ın içinde yer almayan ancak fiziksel, tarihsel, toplumsal, kültürel ve doğal etkileşim içinde olduğu bölgelere yönelik, Kültürpark'ın katılımcı bir model içinde yönetilebilmesi ile ilgili, Kültürpark'ın kültürel, tarihi değerleriyle birlikte mevcut ve yeni oluşturulacak fonksiyonların belirlenmesi (parkın ana fonksiyonu, alt fonksiyonları ve bileşenleri) ve bu fonksiyonların hangi amaçlar için (kamusal, ticari vd.) kullanılacağına değerlendirilmesi konularında politika ve önerilerin, "kamusal öncelik, alansal ve tarihi değerler" gözetilerek, "kamudan yana ilke ve yöntemlerle" ve "katılımcı bir süreç içinde" belirlenmesi amaçlanmaktadır.

KÜLTÜRPAK ÇALIŞTAYI

**NASIL BİR
KÜLTÜRPAK
İSTİYORUZ?**

26 MAYIS 2018 09:30
İZMİR MİMARLIK MERKEZİ

**KÜLTÜRPAK
PLATFÖRMÜ**

I. AŞAMA
Kültürpark'ın
konumu ve
fiziksel yapısı
nasıl olmalı?

II. AŞAMA
Kültürpark'ın
tarihi ve
kültürel değerleri
nasıl korunmalı?

III. AŞAMA
Kültürpark'ın
kültürel ve
sosyal fonksiyonları
nasıl olmalı?

IV. AŞAMA
Kültürpark'ın
ekonomik ve
sosyal fonksiyonları
nasıl olmalı?

V. AŞAMA
Kültürpark'ın
fiziksel ve
kültürel fonksiyonları
nasıl olmalı?

ÇALIŞTAY PROGRAMI

- 09.30- 10.00 Kayıt (Dünya Parklarından Örnekler Belgeseli gösterimi)
- 10.00-11.15 Genel Toplantı (Basına ve kamuoyuna açık)
- "Bir MÜCADELE örneği olarak KÜLTÜRPAK PLATFORMU" video gösterimi,
 - "Kültürpark Memnuniyet Mülakatı" sonuçlarının paylaşılması
- 11.15-11.30 Ara
- 11.30-12.45 Atölyelerin çalışmaları hakkında bilgi paylaşımı ve atölye gruplarının tanışıp, çalışma yöntemlerinin belirlenmesi,
- 12.45-13.30 Ara
- 13.30-15.30 Atölye çalışmaları
- 15.30-16.15 Atölye sunumlarının hazırlanması
- 16.15-17.00 Atölye sunumlarının ortak toplantıda paylaşılması
- 17.00 Sonuç Bildirisi (Basına ve kamuoyuna açık)

NOTLAR:

- Çalıştay Atölye katılımcıları ilgi, bilgi ve deneyimleri dikkate alınarak başvurular ve davet üzerine önceden belirlenir.
- Atölye katılımcılarının sayısı en fazla 15 kişi olacaktır. Bu sayıya Kolaylaştırıcılar, Raportör, Sözcü ve Kültürpark Platformu Temsilcisi dahildir.
- **Kolaylaştırıcı:** Atölye çalışmaları boyunca moderasyonu sağlayacak, kolaylaştırıcı ve yönlendirici olacak kişi ya da kişiler,
- **Raportör:** Atölye çalışmalarının raporlarını tutup, sekreteryaya görevini üstlenecek kişi,
- **Sözcü:** Atölyenin ortak görüşlerini Çalıştay sonunda katılımcılara sunacak kişi (Kolaylaştırıcı da Sözcü olabilir).
- **Platform Temsilcisi:** Atölye ile Çalıştay'ın eşgüdümünü sağlamak amacıyla Platform tarafından görevlendirilen kişi.
- Çalıştay 26 Mayıs Cumartesi, 09.30-17.00 arasında, İzmir Mimarlık Merkezi'nde gerçekleşecektir.
- Çalıştay öncesinde Atölye katılımcıları, Platform Temsilcisi ve Kolaylaştırıcılar birlikte çalışma yöntemini belirler.
- Atölye grupları, 13.30-15.30 saatleri arasında kendilerine ayrılan bölümlerde çalışarak ortak görüşlerini hazırlayacak ve sonuçlar ortak oturumda Atölye Sözcüsü tarafından tüm Çalıştay katılımcılarına sunularak paylaşılacaktır. Sunular basına ve kamuoyuna açıktır.
- Platform bileşenlerinden katılacak temsilciler Atölye katılımcılarının doğal üyesidir.

ATÖLYE KONULARI, AMAÇ VE HEDEFLERİ

ATÖLYE 1: KÜLTÜRPAK'IN BİTKİ DOKUSU VE HAYVAN VARLIĞININ KORUNMASI

ATÖLYE KONUSU:

İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından hazırlanacak "Kültürpark Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı" yapım sürecinde, Kültürpark'ın mevcut bitki dokusu (flora) ve hayvan varlığının (fauna) korunup geliştirilmesi ile ilgili politika ve planlamaların, "kamusal öncelik, alansal ve tarihi değerler" gözetilerek, "kamudan yana ilke ve yöntemlerle" ve "katılımcı bir süreç içinde" belirlenmesi, yaşatılması ve denetlenmesi.

AMAÇ VE HEDEFLER:

Kültürpark'ın bitki dokusu ve hayvan varlığının, kentin ekolojik sürdürülebilirliğine katkı sağlayıcı ölçüde bir kent parkına dönüştürülerek zenginleştirilmesi, bakılması, kentin diğer alanlarıyla bütünlük içerisinde korunup geliştirilmesini; alanın yeniden bir "HALK OKULU, YAŞAM OKULU" olarak kullanılmasını; Kültürpark'ın bitki dokusu ve hayvan varlığının, park özelindeki ve kent genelindeki tüm alan ve varlıkların tarihi ve kültürel değerleri gözetilerek, kamudan yana ilke ve yöntemlerle oluşturulacak plan ve programlarla uyum ve eşgüdüm içinde ele alınmasını, korunmasını ve denetimli yenilenmesini sağlamak ve bu konuda birçok paydaşın öneri ve değerlendirmelerinin toplanması.

KOLAYLAŞTIRICILAR:

Prof. Dr. Sezai Göksu (Emekli, DEÜ, Şehir ve Bölge Planlama Bölümü)
Prof. Dr. Tanay Bitişçi (Ege Üniversitesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü)
Dr. Nihal Özel (Orman Mühendisleri Odası, Ege Ormancılık Araştırma Müd.)

DAVETLİ KATILIMCILAR: Çevre, Ziraat, Orman Mühendisleri, Şehir ve Bölge Planlama Uzmanları, Peyzaj Mimarları, Zoologlar, Kuş bilimciler, Biyologlar, Halk Sağlıkçılar, kısaca park ve yeşil alanlar, bitki ve hayvan varlığı, doğa koruma ve ekoloji konularında ilgili, bilgili ve deneyimli olanlar

ATÖLYE 2: KÜLTÜRPAK'IN TARİHİ VE KÜLTÜREL DEĞERLERİN KORUNMASI

ATÖLYE KONUSU:

İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından hazırlanacak "Kültürpark Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı" yapım sürecinde, Kültürpark ve kent belleğini oluşturan tarihi ve kültürel değerlerinin korunup geliştirilmesi ile ilgili politika ve planlamaların, "kamusal öncelik, alansal ve tarihi değerler" gözetilerek, "kamudan yana ilke ve yöntemlerle" ve "katılımcı bir süreç içinde" belirlenmesi, yaşatılması ve denetlenmesi.

AMAÇ VE HEDEFLER:

İzmir'in ve Kültürpark'ın kent belleğini oluşturan tarihi ve kültürel değerlerinin sürdürülmesini; kentin ve parkın doğal ve kültürel miraslarına sahip çıkılmasını; alanın İzmir'in kolektif hafızası içindeki yerini, taşıdığı kültürel değerleri ve kuruluştaki "HALK OKULU" olma hedefini park özelinde ve kent genelindeki tüm alan ve varlıkların kamusal öncelik ve alansal değerleri gözetilerek oluşturulacak plan ve programlarla uyum ve eşgüdüm içinde ele alınmasını, korunmasını ve denetimli

yenilenmesini sağlamak ve bu konuda birçok paydaşın öneri ve değerlendirmelerinin toplanması.

KOLAYLAŞTIRICILAR:

Dr. Ayşegül Altınörs Çırak (DEÜ, Şehir ve Bölge Planlama Bölümü)
Halil İbrahi Alparıslan (Mimarlar Odası İzmir Şubesi Yönetim Kurulu Üyesi)
Zeynep Bıyık (Şehir Plancıları Odası İzmir Şubesi Yönetim Kurulu Üyesi)

DAVETLİ KATILIMCILAR: Kültürpark'taki tarihi ve kültürel değerler konusunda ilgili, bilgili ve birikimli olanlar

ATÖLYE 3: KÜLTÜRPARK'IN ÇEVRESEL ETKİLEŞİMİ

ATÖLYE KONUSU:

İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından hazırlanacak "Kültürpark Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı" yapım sürecinde, Kültürpark'ın içinde yer almayan ancak fiziksel, tarihsel, toplumsal, kültürel ve doğal etkileşim içinde olduğu bölgelere yönelik politika ve planlamaların da "kamusal öncelik, alansal ve tarihi değerler" gözetilerek, "kamudan yana ilke ve yöntemlerle" ve "katılımcı bir süreç içinde" belirlenmesi, yaşatılması ve denetlenmesi.

AMAÇ VE HEDEFLER:

Kültürpark'ın sınırları içinde yer almayan ancak fiziksel, tarihsel, toplumsal, kültürel ve doğal anlamda ilişki ve etkileşim içinde olduğu tüm çevresel öğelerle bir bütün olarak ele alınıp korunmasını, geliştirilmesi ve düzenlenmesini sağlamak. Kültürpark özelinde ve etkileşimde olduğu çevre genelindeki tüm alanı, bir bütün olarak ele alıp, alandaki varlıkları, tarihi ve kültürel değerleri kamusal önceliği gözeterek oluşturulacak plan ve programlarla, kamudan yana ilke ve yöntemlerle oluşturulacak plan ve programlarla uyum ve eşgüdüm içinde ele alınmasını, korunmasını ve denetimli yenilenmesini sağlamak bu konuda birçok paydaşın öneri ve değerlendirmelerinin toplanması.

KOLAYLAŞTIRICILAR:

Dr. Nurdan Erdoğan (Peyzaj Mimarları Odası)
Hasan Topal (Mimar)
Orhan Beşikçi (Araştırmacı)
Dr. Işın Can (İYTE, Şehir-Bölge Planlama Bİ)

DAVETLİ KATILIMCILAR (Kültürpark'ın fiziki, doğal, tarihi, toplumsal ve kültürel çevresi ile ilişki ve etkileşimi konusunda ilgili, bilgili ve birikimli olanlar)

ATÖLYE 4: BİR KAMUSAL ALAN OLARAK KÜLTÜRPARK'IN YÖNETİMİ

ATÖLYE KONUSU:

İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından hazırlanacak "Kültürpark Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı" yapım sürecinde, Kültürpark'ın katılımcı bir model içinde yönetilebilmesi ile ilgili politika ve planlamaların "kamusal öncelik, alansal ve tarihi değerler" gözetilerek, "kamudan yana ilke ve yöntemlerle", "katılımcı bir süreç içinde" belirlenmesi, yaşatılması ve denetlenmesi.

AMAÇ VE HEDEFLER:

Kentin en değerli kamusal alanlarından birisi ve kent merkezindeki tek kent parkı olarak Kültürpark'ın katılımcı ve bütüncül bir yönetim modeli içinde ele alınıp kamusal yarar gözetilerek, korunup, geliştirilmesi ve yönetilmesini sağlamak. Kültürpark'ın katılımcı bir modelle hazırlanmış fiziki ve yönetim amaçlı plan ve programlarla korunup, geliştirilmesini, uyum ve eşgüdüm içinde yönetilmesini ve denetimli yenilenmesini sağlamak ve bu konuda birçok paydaşın öneri ve değerlendirmelerinin toplanması.

KOLAYLAŞTIRICILAR:

Doç. Dr. Sultan Kavili Arap (DEÜ İzmir Meslek Yüksek Okulu)

Dr. Elif Gözler (Yalova Üniversitesi Hukuk Fakültesi)

Prof. Dr. İlçin Aslanboğa (Orman Mühendisleri Odası, Ege Üniversitesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü)

Araş. Gör. Adil Çamur (DEÜ, Kamu Yönetimi Bölümü)

DAVETLİ KATILIMCILAR: Yönetim, Planlama, Kamusal Alan Yönetimi gibi konularla ilgili, bilgili ve birikimli olanlar ve sanatçılar

ATÖLYE 5: KÜLTÜRPAK'TA HANGİ FONKSİYONLAR YER ALMALI?

ATÖLYE KONUSU:

İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından hazırlanacak "Kültürpark Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı" yapım sürecinde, Kültürpark'ın kültürel, tarihi değerleriyle birlikte mevcut ve yeni oluşturulacak fonksiyonların belirlenmesi (parkın ana fonksiyonu, alt fonksiyonları ve bileşenleri) ile bu fonksiyonların hangi amaçlar için (kamusal, ticari vd.) kullanılacağına değerlendirilmesi.

AMAÇ VE HEDEFLER:

Kentin en değerli kamusal alanlarından birisi ve kent merkezindeki tek kent parkı olarak Kültürpark'ın katılımcı ve bütüncül bir yönetim modeli içinde ele alınıp kamusal yarar gözetilerek, korunup, geliştirilmesi ve yönetilmesini sağlamak. Kültürpark'ın katılımcı bir modelle hazırlanmış fiziki ve yönetim amaçlı plan ve programlarla korunup, geliştirilmesini, uyum ve eşgüdüm içinde yönetilmesini ve denetimli yenilenmesini sağlamak bu konuda birçok paydaşın öneri ve değerlendirmelerinin toplanması.

KOLAYLAŞTIRICILAR:

Prof. Dr. Emel Göksu (Emekli, DEÜ, Şehir ve Bölge Planlama Bölümü)

Dr. Öğr. Üyesi Nicel Saygın (İYTE, Şehir ve Bölge Planlama Bölümü)

DAVETLİ KATILIMCILAR: Yönetim, Planlama, Kamusal Alan Yönetimi gibi konularla ilgili, bilgili ve birikimli olanlar

ÇALIŞTAY SONUÇLARI

Atölyelerde Kültürpark'a ilişkin aşağıdaki tespitlerde bulunulmuştur:

Kültürpark, “**Tarihsel Sit Alanı**” olarak tescillidir çünkü, 1930’lu yıllarda bir “**Halk Okulu**”, kente “hareket /devinim” getiren bir mekan olarak işlev görmesi amaçlanarak kurulmuştur. Zaman içinde, “**kentin bellek mekanı**” haline gelmiştir. Bu süreçte “doğal” özellikleri de artmış ve “Doğal Sit Alanı” olarak tescillenmiştir. Kuruluş misyonunun sürdürülmesi gerektiği, mevcut durumuyla bakımsız hale getirildiği, işlevsizleştirildiği ifade edilerek, Gaziemir Fuarı ile Kültürpark’ın fuarcılık işlevinin sona erdiği, **kentlinin spor, kültür, eğlence ve dinlence amacıyla kullandığı kent merkezindeki en önemli ve tek yeşil alan olduğu**, Kültürpark planlanırken Kent Parkı algısının zedelenmemesi gerektiği belirtilmiştir.

“Geçirdiği tarihsel kırılma noktaları sonunda kentin “hareketin yönü” değişmiş; geçmişin tersine, bugün “hareket /devinim” yaşayan bir kentte, Kültürpark, yurttaşlarına “sakinlik/dinginlik” sağlayan bir mekan haline dönüşmüştür.

Son yıllarda kültürel yaşam algısı değişmiş, alış-veriş merkezlerine, toplumsal hayattan soyutlanmış gökdelen/residanslara dayalı bir yapı kazandığı algısı yaratılmıştır. Son dönemde İzmir’e ilişkin tanıtımlarda/reklamlarda hep bu temalar vurgulanmaktadır. Bu kapsamda Kültürpark’ın, İzmir’in kültüründeki önemli yerinin algılanmadığı / hatırlanmadığı, sürekli ek işlevler (Fuar, Otopark, Kongre Merkezi vb.) yüklenmeye çalışıldığı belirtilmiştir.

Kültürpark’ın Alsancak-Konak-Basmane hattında sürdürülen ekonomik ve ticari faaliyetlerin bir bileşeni (arsası, otoparkı, depo alanı vb.) olarak sunulmasından kaçınılması istenmiştir.

Kültürpark’a bakarken **İNSAN merkezli mi, YAŞAM merkezli mi** olacağız sorusunun yanıtının “her ikisi de” olması gerektiği konusunda ortaklaşılmıştır. Bu kapsamda insan kullanımının yanı sıra alanın önemli bir diğer değeri olan biyoçeşitliliğin de dikkate alınarak korunması ve geliştirilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Kültürpark, “*yakın çevresinde neolitik dönemden kalma eserler bulunan; Cumhuriyet dönemi yapılmış tarihi meydanlar ve bulvarlarla çevrili;Kadifekale ve Agora’ya yürüme mesafesinde; Basmane, tarihi Kemeraltı çarşısı ve Alsancak gibi farklı yaşam-ticaret alanlarının bulunduğu semtlere komşu; kent kimliğini yansıtan tarihi binalar, cami, kilise ve sinagoglar gibi mimari çeşitlilikler ile çevrili;Gar-Hükümet Konağı gibi tarihi değeri bulunan; kamusal alanlara yakın;oteller sokağında konaklayanların kolay erişebildiği; tüm yukarı mahallelerden yürüyerek ulaşılabilen; sığınmacı-mülteci-göçmenlerin geçici yaşam alanları yakınında; kıyıya, asırlık çınar ağaçlarının bulunduğu bulvarlar ile yürüyerek ulaşılabilen; kentin tam ortasındaki bölgedir,*” tanımı yapılmıştır.

Kültürpark’ın kırılma noktaları olan, Kent ve Kültürpark için önemli tarihsel süreçler:

- 60’lardan sonra televizyonun evlere girmesi ile Kültürpark’ın gazino ve eğlence kültürünün kaybolmaya başlaması,
- Kültürpark’ın önemli müzik figürleri olan isimlerin yaşlanması ve yerine yeni değerlerin korunması,
- Fuar süresinin kısalması ve 3-4 güne sıkıştırılması,

- Anadolu'dan gelen göçlerin hızlanması ve kullanım niteliğinin değişmesi ile de bağlantılı olarak tekensizleşmeye başlayan Kültürpark,
- 2008'de Senfoni Orkestrasının Adnan Saygun Sanat Merkezine ve Hayvanat Bahçesinin Sasalı'ya taşınması,
- Otopark yapılması ve buna yeterince tepki gösterilmemiş olması,
- Kültürpark Platformunun kurulması, bir kentsel refleks oluşturulmaya başlanması

şeklinde belirtilmiştir.

Kentsel ve tarihi sit statülerine sahip Kültürpark'ın **çevresinin korunmamış olması, amaç dışı ve kontrolsüz kullanımı, bakımsız bırakılmasının, Kültürpark'ın kullanılabilirliğini, cazibesini olumsuz etkilediğine** işaret edilmiştir. Bu alanların yaşayanları ve kullanıcılarıyla birlikte oluşturulacak sosyal politikalarla, mekansal ve sosyal dokunun sağlıklılaştırılmasının ve tarihi binaların restorasyonunun alanın gelişimine katkı sağlayacağı dile getirilmiştir.

Kültürpark'ın tarihsel ve kültürel değerlerinin korunması için parkın İzmir'den ve yakın çevresinden ayrı bir şekilde düşünülmemesi gerektiği, **parkın özgünlüğünü sürdürerek tarihi çevresi ve kıyısıyla birlikte ele alınması gerekliliğine** işaret edilmiştir.

Kültürpark'ın bir **kamusal alan olarak toplumun tüm sınıf ve katmanlarının kullandığı bir alan** olduğu belirtilip, alanın farklı kesimlerce, farklı bölümlerinin, birbirinden farklı amaçlarla kullanıldığına dikkat çekilmiştir.

Kültürpark'ın **yakın çevresindeki tarihi ve doğal dokuya aykırı, yüksek yoğunluklu imar-yapılaşma-gökdelen baskısının önlenmesi** istenerek, özellikle Basmane Çukuru için alınmış mevcut imar kararlarının parkın ekolojisine yönelik yok edici etkisinin göz ardı edilmemesi istenmiştir.

İzmirliilerin üç kuşaktır gittiği, 100 yıldır korunmuş olan yapıların ve mekanların çok az olduğu, gittiğimiz okulları bile kentte göremez olduğumuz anımsatılarak, **Kentin belleğini yaşatan öğeleri kaybederken, Kültürpark'a sahip çıkılmasının çok önemli bir konu** olarak karşımıza çıktığı belirtilmiştir.

Yenilikçilik ve bilimsel bilginin aktarılması ve paylaşılması açısından Kültürpark'ın geçmiş önemli bir kullanımlarının yeniden hayata geçirilmesi gerekliliği belirtilmiştir.

Alsancak-Konak-Basmane hattındaki tarihi ve doğal dokuyu bozacak yüksek yoğunluklu imar izinleri, gökdelen inşaatları ve buna yönelik yatırımlar (Basmane Çukuru'nda gökdelen projesi vb.) hem bölgenin hem de Kültürpark'ın kimliğine zarar vermektedir. **Kentin yöneticilerine düşen görev, kent tarihi bilinci ile rant taleplerine karşı durmaktır**, görüşü vurgulanmıştır.

İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin "Kongre Merkezi" yapma gerekçesi olarak sunduğu konaklama birimlerinin etkinliğinin artırılması savına karşı; **bu bölgede bir kongre merkezine ihtiyaç olmadığı** ve Kültürpark'ın yakın çevre kullanım türlerinin, **Kemeraltı kent merkezi, İzmir arkeolojik kazı alanları, kentin kültürel / sanatsal faaliyetleri, kruvaziyer turizm olanakları vb. gibi kent bütününde, kent ekonomisini canlandıracak diğer faaliyetlerle birlikte düşünülerek** sağlanabileceği belirtilmiştir.

Kültürpark'ın **formunun nitelik ve yapısının korunmasının sosyolojik ve mekansal geçişler, akışlar açısından çok önemli olduğu** belirtilmiştir.

Kültürpark'ın 5 kapısının da açıldığı çevrenin, Kültürpark'a ilişkin farklı bir beklentiye/algıya sahip olduğu ifade edilmiştir.

Çocukların ve gençlerin zihinlerindeki Kültürpark algısını derinleştirmek, Kültürpark'ı **sahiplenmelerini ve korumalarını sağlamak için** yeni kullanım alanları açılması, kullanım sürekliliğinin sağlanması ve bağların güçlendirilmesi, görüşü vurgulanmıştır.

Alanın arsa değerinin çeşitli spekülasyonlar sebebiyle rant sermayesinin ilgisini ve taleplerini arttırdığı anımsatılmış; Belediye'nin bu talepler karşısında ve kamu yararının yanında alması gereken konunun çok kritik hale geldiği belirtilmiştir.

Mevcut kullanıma ilişkin eleştirilerde dışlayıcı bir dilin kurulmaması istenmiştir.

Kültürpark'ın "Alsancak'ın arka bahçesi" imajının Belediyeler tarafından yeni projelerini "meşrulaştırma" aracı olarak kullanıldığı belirtilmiştir.

Kültürpark Platformu çalışmalarının daha katılımcı hale getirilmesi gerektiği, mücadelenin yaygınlaştırılması hedeflenerek, farklı kesimleri de dahil edecek çalışmalar yapılması gerekliliğinden söz edilmiştir.

Atölyelerde Kültürpark'ın geleceği için belirlenmiş yukarıdaki tespitler göz önünde bulundurularak, aşağıdaki politika ve öneriler geliştirilmiştir:

- **"Tarihsel ve Doğal Sit Alanı"** olması, Kültürpark'ın iki temel eksenini oluşturmaktadır.
- Bu iki eksen, Kültürpark'ın **"kamusal bir alan"** olarak kullanılma talebi ve potansiyelini ortaya koymaktadır.
- **"Tarihsel ve doğal nitelikli kamusal bir alanın"** mekansal karşılığı ise **"kent parkı"**dır.
- Kültürpark'ın, kentin bütünüyle, içinde bulunduğu bağlamla ilişkili olarak çevresinde yer alan konut dokusunun spor, kültür ve dinlenme faaliyetlerini doğrudan karşılayan bir **"KAMUSAL KENT PARKI"** olarak ele alınması temel vizyonu olarak benimsenmelidir.
- **"Kentlilik bilinci"** yaratılmalı, **"Kamusalık savunulmalıdır"**.
- Koruma Planının hedefi gerçekten **KORUMA** olmalıdır.

Kültürpark'ın tarihi ve kültürel değerlerine ilişkin öneri ve politikalar:

- Kuruluş amaçlarından **"Halk Okulu"** temasına uygun bir "kent parkı" oluşturulması, kamusal alan kullanımının neler olması gerektiği belirlenmelidir.
- Kültürpark, "Halk Okulu" kapsamında **gençler ve çocuklar öncelikli olarak eğitime açılmalıdır**. Bu kapsamda mevcut binalardan uygun olan birinin (ör. eski İZFAŞ binası) **"Biyolojik Çeşitlilik Eğitim Merkezi"**ne dönüştürülmesi, gerekli araçlarla donatılması, her yaşta kişi için bu alanda bir Halk Okulu kurulması yerinde olacaktır. Burada, **"doğa, doğa bilincinin geliştirilmesi"**ne yönelik eğitimler verilmelidir. Oluşturulacak yeni *Arboretum*

alanında da eğitimler yapılmalıdır.

- Belediyenin, kamu gücü olarak yurttaşlar adına etkinlikler yapması sahiplenmeyi engellemektedir. Bu sahiplenme ancak Kültürpark Platformunun etkinliklerinde olduğu gibi halkın iradesi ile oluşacak etkinliklerle sağlanabilir. Bu kapsamda, **sahiplenme konusuna gereken önem verilmelidir.**
- Bir **performans mekanı** olan alanda, her gün faaliyetler yer almalı (ör. kurslar, spor, etkinlik alanları, eğitim merkezleri) ve bir araya gelinebilecek, örgütlenme imkanlarına yol açacak alanlar oluşturulmalıdır. Her yaş grubundan, her ekonomik sınıftan bireyin katılacağı bu etkinlikler ve eğitimler ile **koruma ve yaşatılma dengesi sağlanmalı, kullanılarak korunmalıdır.**
- Mevcuttaki heykellerin ve Kültürpark içindeki yapıların tespit ve tescili yapılmalıdır.

Bitki dokusu (flora) ve hayvan varlığına (fauna) ilişkin öneri ve politikalar:

- Kültürpark içinde değişik zamanlarda varlığını gösteren 50 civarında kuş türünün olduğu bilinmektedir. Ancak diğer hayvan türleri ile ilgili envanter çalışmalarına rastlanmamıştır. Alandaki hayvan türlerinin (kuş, sincap, yaras, kelebek vb.) **tür çeşitliliğinin belirlenmesi ve envanteri yapılmalıdır.**
- Kültürpark'ta 136 tür'e ait 7724 adet ağaç, ağaççık ve çalı bireyi vardır. Hayvan varlığına ilişkin de sadece kuşların değil, tümüne ilişkin envanter yapılmasının önemine işaret edilerek; hazırlanacak tüm projelerde bitki ve hayvan varlığının sürdürülebilirliği sağlanmalı, **kısa, orta ve uzun vadeli teknik ve ekonomik koruma önlemleri alınmalıdır.** Alanda bitki ve hayvan varlığının korunması, geliştirilmesi, iyileştirme çalışmalarının yürütülmesine için acilen müdahalede bulunulmalıdır.
- Bu çalışmalarda toplumun ve özellikle de **sivil toplum kuruluşlarının bilgilendirilmesi ve konuya ilişkin uzlaşmanın sağlanması** da büyük önem taşımaktadır.
- Çim alandan kaçınılmalı, mevcut flora ve faunanın sorunlarının giderilmesi, iyileştirilmesi ve zenginleştirilmesi için yeni "**Açık Yeşil Yüzeyler**" yaratılması zorunludur.

Kültürpark'ta mevcut ve yeni oluşturulacak fonksiyonlara ilişkin öneri ve politikalar:

- Kültürpark parkın doğasına zarar veren ve aşırı yoğun kullanıma neden olan "sistemik eğlence faaliyetleri" mekanı olmaktan çıkarılmalıdır. Kültürpark'ta gazino, düğün salonu, çay bahçesi, büfe vb. **ticari faaliyetlerden arındırılarak**, her türlü yüksek sesli müzik organizasyonları engellenmelidir.
- Gezici tekerlekli ekonomik, sağlıklı, büfelerle yeme-içme, kitap-gazete satış hizmetleri sunulmalıdır.
- Adı ne olursa olsun hiçbir fuara yer verilmemelidir.
- Sakin, dingin dinlenme alanları yaratılmalı, kent mobilyaları konmalıdır. Sentetik oyun aletleri hemen kaldırılmalı, yaratıcı oyun araçları tasarlanmalıdır.
- Park içine ve ilişkili çevresi haritalama, etiketleme çalışmaları yapılmalı, tamamlanmalıdır.
- Sert zemine dönüşmüş, örneğin yıkılan Eski Tansaş ve Radyo evi binaları gibi alanlar yeniden yeşil alanlara dönüştürülmelidir.

- Doğa ile barışık yüzey kaplamaları tasarlanmalı ve uygulanmalıdır.
- Flora ve fauna ile tüm yıkılmış, yıkılacak binalar için alanın mekan - bellek (yer-olay vb.) tarihine ilişkin görsel bilgilendirmeler yapılmalı, bilgilendirme yazıları konulmalı, envanter tutulmalıdır.
- Tarihi bir değer ve “emek bilgisi” olarak **Kültürpark duvarları korunmalıdır.**
- Gölün yüzeyi arttırılmadan çevresinin etkin olarak kamu tarafından kullanılması sağlanmalıdır.
- Trafik sirkülasyonuna hiçbir gerekçeyle izin verilmemeli, yer üstünde hiçbir nokta otopark olarak kullanılmamalı, alanda saat sınırlaması getirilmesi koşulu ile sadece elektrikli araç kullanılmalı, **“Zorunlu Servis Güzergahı” belirlenmelidir.**
- Bisikletler için güzergah oluşturulmalı, park olanakları yaratılmalı, kullanım sınırlamaları belirlenmeli. Yaya öncelikli olarak güzergahlar yeniden düzenlenmelidir.
- Kültürpark’ın çevresindeki meydanların trafik yükünün azaltılması, parkı takip eden 3 bulvarı bütünleştiren, mekan algısını arttıran ve yeşil izlerin takip edilebileceği bir düzenleme yapılmalı.
- Park içi ve parka ulaşım yolları düzenlenmeli, yaya erişimi geliştirilmelidir.
- Kültürpark Platformu tarafından yapılan mülakatlarda “en kötü” olarak sıralanan aşağıdaki ilk 4 unsura acilen müdahale edilmelidir:
 1. *WC – Tuvaletlerin eksikliği, olanların kötülüğü,*
 2. *Gürültü, yüksek sesli, rahatsız edici müzik yayını,*
 3. *Yiyecek içecek yerlerinin sağlıksız, denetimsiz durumları,*
 4. *Park içi araç trafiği hareketliliği.*

Kültürpark'ın içinde yer alan mevcut yapı stoğuna ilişkin öneri ve politikalar:

- Geçici fuar alanı (demonte hangarlar) sökülmesi, boşalacak alan ağaçlandırılıp, parka dahil edilmeli, yeni bir arboretum (canlı ağaç müzesi), botanik bahçesi olarak değerlendirilmeli dendi.
- Tarihi, mimari değer taşıyan İzmir Tarih ve Sanat Müzesi binası korunmalı; güvenliği sağlanarak çevre duvarları kaldırılıp, parkla bütünleştirilmelidir.
- Tarihi değeri olan yapı ve pavyonlar kamusal amaçlı olarak işlevlendirilerek kullanıma açılmalıdır.
- Kültür ve sanat faaliyetleri için gerekli kapalı alan kullanımları için gerekli İsmet İnönü Kültür Merkezi ve İzmir Sanat Merkezi ile Açık Hava Tiyatrosu hariç tutularak, zamanın gereklilikleri için yapılmış ancak artık fonksiyonlarının ortadan kalkmış olması nedeniyle Atlas Pavyonu, Alman Pavyonu, Rus Pavyonu, gazinolar gibi mimari açıdan tarihi değeri olmayan yapılar yıkılmalıdır.
- Bulunduğu yakın çevresine de hizmet eden, tarihi bir mimarisi olan Celal Atik Spor salonu bakımı yapılarak korunmalı, işlevliğini sürdürmesi sağlanmalıdır.
- Tenis Kulübü gibi yarı özel kullanıma açık tüm spor alanları, ücretsiz olarak kamuya açık hale getirilmelidir.
- Merkezi ve yerel yönetime bağlı tüm idari birimler alan dışına çıkarılmalı ve yerleri boşaltılmalıdır.

Kültürpark Yönetim Modeline ilişkin öneri ve politikalar:

- Kültürpark'ın yönetimi, Kültürpark için hazırlanacak Koruma Amaçlı İmar Planının da önemli bir konusu olması gerekmekte ve sonraki süreç için de acilen gündeme getirilmelidir.
- “Kültürpark'ın içinde pek çok işlevi barındıran, bütünleşik yönetilmesi gereken bir alan olduğu” konusunda mutabık olunmalıdır. Bu nedenle daha kapsayıcı, demokratik, planlama ve denetim süreçlerinin her aşamasında katılımcı ve çoğulcu bir yönetim modeline gereksinim vardır.
- **Meclis Modeli** uygulanmalıdır. Kültürpark Meclisi'nin Kurucu bir Meclis olması, bileşenlerin uyum içinde çalıştığı belediyenin de temsil edildiği çoğulcu, denetlenebilir bir karar organı olması, bu önerinin yürürlüğe girmesi için Kültürpark Platformu bir Meclis gibi çalışma konusunda irade beyan etmiştir.

Sonuç olarak;

Kültürpark'ın tarihi ve doğal sit alanı olarak tescilli olduğu unutulmamalıdır. **Kent parkı, kamusal alan, tarihi ve doğal sit alanı olan Kültürpark** için “**Koruma Amaçlı İmar Planı**” hazırlanmalı ve bu plan öncelikle değiştirmeyi, geliştirmeyi ve dönüştürmeyi değil “**korumayı**” hedeflemelidir. Kültürpark'ı bir kent parkı olarak ele alan, uzlaşmacı ve katılımcı bir anlayışla hazırlanacak ve doğru yönetim modelini içerecek **Koruma Amaçlı İmar Planı'nın** hazırlanarak Kültürpark'ı gelecek nesillere mümkün olan en iyi ve doğal haliyle bırakmanın İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin halka karşı görev ve sorumluluğu olduğunu bir kez daha hatırlatıyor ve bu sürecin takipçisi olmaya devam edeceğimizi bildiriyoruz.

Kültürpark Platformu

7	Hatice Aydoğan	
8	İbrahim Cangöz	Bornova Halk Forumu
9	Mine Uysal	UMUTLU KADINLAR
10	Nehir Yüksel	Konak Belediyesi
11	Nuriye Hünder	UMUTLU KADINLAR
12	Özgür Hünder	UMUTLU KADINLAR
13	Salih Ertan	EMO
14	Sebiha Köksal	UMUTLU KADINLAR
15	Yasemin Sağlam	Konak Kent Konseyi
16	Zehra Balcılar	Doğa ve Yaşam Dayanışması
	KOLAYLAŞTIRICI	Ayşegül Altınörs Çırak + İbrahim Alparslan
	YAZMAN	Zeynep Bıyık
	SÖZCÜ	Ayşegül Altınörs Çırak + Zeynep Bıyık

ÇALIŞTAY KÜLTÜR PARK'IN ÇEVRESEL ETKİLEŞİMİ ATÖLYESİ		
	AD-SOYAD	KURUM
1	Dr. Nurdan Erdoğan	Peyzaj Mimarları Odası
2	Dr. Işın Can	İYTE, Şehir-Bölge Planlama BI
3	A. Tuncay Karaçorlu	DOĞAL YAŞAM GİRİŞİMİ
4	Ayla Özer	İZÇEP, Konak Kent Konseyi
5	Cengiz Kaygısız	EMEP
6	Çiğdem Özmen	Avukat
7	Erol Akcan	HDK Ekoloji
8	Hasan Alınç	İMO
9	Hasan Topal	Mimar
10	Mihriban Yanık	Konak Belediyesi
11	Mustafa Hangül	
12	Nilüfer Çınarlı Mutlu	MİMARLAR OD.

13	Orhan Beşikçi	Araştirmacı
14	Yusuf Erdal	Kültürpark Şube M¼d¼rl¼ę¼
	KOLAYLAŞTIRICI	Işın Can +Hasan Topal
	YAZMAN	ÇIĞDEM ÖZMEN
	SÖZC¼	NURDAN ERDOĞAN
ÇALIŞTAY BİR KAMUSAL ALAN OLARAK K¼LT¼RPARK'IN YÖNETİMİ ATÖLYESİ		
	AD-SOYAD	KURUM
1	Prof. Dr. İlçin Aslanboğa	Orman M¼h.Od.Ege Ün., Peyzaj Mimarlığı Bl.
2	Doç. Dr. Sultan Kavili Arap	DE¼, İzmir Meslek Y¼ksekokulu
3	Araş. Gör. Adil Çamur	DE¼, Kamu Yönetimi Bölümü
4	Dr. Elif Gözler	Yalova Üniversitesi, Hukuk Fak¼ltesi
5	Ali Akgök	Doğa ve Yaşam Dayanışması
6	Altan Köse	Bornova
7	Birçe Boğa	İZÇEP, Konak Kent Konseyi
8	Cezmi Tomrukçu	HALKEVLERİ
9	İlyas Yaman	Doğa ve Yaşam Dayanışması
10	Kubilay Mutlu	Sokak Sanatçılarını Derneği
11	Mehmet Pengecioğlu	Kentsel Siyaset
12	Nezihe İncegöz	Kültürpark Şube M¼d¼rl¼ę¼
13	Sedat Özcan	HALKEVLERİ
14	Yalçın Őardaęı	Doğa ve Yaşam Dayanışması
15	Yenal Akg¼n	Konak Beklediyesi
16	Vecdi Sayar	Sanat Yöneticisi
	KOLAYLAŞTIRICI	Doç. Dr. Sultan Kavili Arap
	YAZMAN	Araş. Gör. Adil Çamur
	SÖZC¼	Kubilay Mutlu

KÜLTÜRPARC'TA HANGİ FONKSİYONLAR YER ALMALI? ATÖLYESİ	
AD-SOYAD	KURUM
1 Prof.Dr. Emel Göksu	Emekli, DEÜ, Şehir-Bölge Planlama Bİ
2 Dr. Öğr. Üyesi Nicel Saygın	İYTE, Şehir-Bölge Planlama Bİ
3 Adem Kızılcay	Doğa ve Yaşam Dayanışması
4 Cansu Güney	Konak Belediyesi
5 Elif Birol	Perşembe Akşamı Bisikletçileri
6 Furkan Doğan	ŞPO
7 Hilmi Altinkaya	Doğa ve Yaşam Dayanışması
8 İlğaz Su Aktaş	ŞPO
9 Nejat Saygıner	Mimar
10 Neslihan Zahirkoç	Konak Belediyesi
11 Nursal Beşun	Sokak Sanatçıları Derneği
12 Özlem Şenyol Kocaer	ŞPO
13 Tülin Kurtulmuş	Kültürpark Şube Müdürlüğü
14 Uğur Göçmüş	HALKEVLERİ
15 Yeşim Koşay	Doğa ve Yaşam Dayanışması
KOLAYLAŞTIRICI	EMEL GÖKSU
YAZMAN	NİCEL SAYGIN
SÖZCÜ	EMEL GÖKSU

FOTOĞRAFLAR

